

[Borghjerg.]

værende højtærede Udenrigsminister har forstaaet den, idet han en Gang i 1922 kom til at sige, at vi egentlig alle gaar rundt med en ond Samvittighed overfor denne Paragraf — jeg ved ikke, om nogen kan huske denne Udtalelse af den nuværende Udenrigsminister —, vi gaar rundt med en ond Samvittighed, for i Grunden har Folkekirken i 1849 faaet en Løfteparagraf om, at den skal have en Forfatning, og det er Lovgivningsmagtens Pligt at skabe denne Forfatning.

Jeg har nu ikke gaaet rundt med en ond Samvittighed i dette Spørgsmaal, men der er altsaa nogen, der har gjort det. Christensen mente, Loven skulde give Folkekirken en Forfatning. Jeg mener, vi er i fuldkommen Overensstemmelse med Grundloven, naar vi giver en Lov, der overlader til Folkekirken og dens enkelte Omraader at ordne dens Forfatnings Forhold, som den selv vil. Jeg tror ikke, der juridisk eller statsretligt kan være nogen Tvivl om, at det er fuldkommen tilladeligt.

Saa har jeg nogle Bemærkninger at gøre til det ærede Medlem Hr. Povlsen i Tilslutning til det, jeg for et Øjeblik siden var inde paa, om, at Livet vil bryde sig Vej. Det ærede Medlem er angst for, at vi, i hvert Fald for tidligt, skal opgive de folkekirkelige Rammer, han har endnu et Haab, et Overhaab, et urimeligt Haab, et ganske urealistisk Haab om, at det dog kan være muligt, skønt det i 60 Aar ikke er lykkedes, i de kommende 2 eller 10 eller 20 Aar at komme videre ad den Vej, som jeg mener er spærret. Det ærede Medlem tror det, og det gør hans Haab og Tro Ære, men jeg tror ikke, at det har noget med Virkeligheden at gøre.

Det ærede Medlem er bange for, at hvis det nu lægges ud i en fri Folkekirke eller Frikirker eller Frimenigheder, og hvis der dannes sig en organiseret Frikirke — det er den, han frygter, men det maa blive deres egen Sag, om der dannes sig en eller flere Frikirker —, at der saa ikke skal blive den Plads for Aandsfrihed, for Nydannelser, for nye aandelige Livsstrømninger, som der alligevel trods alt er Mulighed for indenfor den nuværende Statskirke.

Deri er jeg mere og mere blevet uenig med det ærede Medlem, mere og mere, fordi jeg stærkere og stærkere har set, at disse aandelige Fornyelser, disse Initiativer rundt omkring indenfor Folkekirken, denne Trang til mere Frihed, til nye Former, giver sig nu et saadant Udtryk, at saa snart det er sket — som jeg ogsaa sagde i Gaar —,

rejser der sig Protest derimod fra anden Side, og saa vil den Strid, der derved opstaar, kastes over i det politiske Liv, og derved vil den kirkelige Strid forgiftes, samtidig med at den vil komme til at forgifte det politiske Liv, og derved opstaar der saadanne Vanskeligheder, at denne Vej bliver mere og mere ufremkommelig — det er min Opfattelse!

Skilles det ud, opgiver Staten sit Formynderskab paa dette Omraade, ja, saa kan der blive Strid og Splittelse og Uro, men denne Strid om, hvad der er den rette Lære, hvordan Ritualet skal være, hvordan Gudstjenesten skal indrettes o. s. v., slaar ikke over paa det politiske Omraade, men holder sig alene til det religiøse, til det kirkelige.

Det er den store Forskel, og derfor mener jeg, at det, som det ærede Medlem og jeg er enige om, nemlig at vi ønsker, at en stadig mere aandelig og frihedsbaaren Opfattelse skal gøre sig gældende — jeg nævnte, hvad jeg særlig tænker paa, i Gaar, jeg skal ikke gentage det —, at denne Opfattelse vil faa bedre Kaar indenfor disse nye Rammer, end den har indenfor de nuværende. Det er min Hovedopfattelse. Det kan der ses forskelligt paa; jeg tror ikke længere paa Muligheden af, at det kan ske indenfor de nuværende Rammer, jeg synes dog, der er en Mulighed for, at det bedre kan ske indenfor de nye Rammer, hvor vi i hvert Fald ikke faar den Sammenblanding og den gensidige Forgiftning af de politiske Valgspørgsmaal og Regeringsspørgsmaal og de religiøse Stridsspørgsmaal.

Det ærede Medlem Hr. Povlsen, der jo ellers udtalte sig særdeles urbant overfor, hvad jeg havde sagt i Gaar — vi har tidligere skændtes stærkere om det Spørgsmaal —, kom dog i Begyndelsen af sin Tale med en Sætning, der havde en lille partipolitisk Brod, nemlig at baade fra konservativ Side og fra socialdemokratisk Side ønskede vi dette Udvalg som en Skuffe, hvori vi kunde henlægge besværlige Spørgsmaal.

Det gælder da i hvert Tilfælde ikke nu. Kirkepolitiske Spørgsmaal besværes sandelig ikke Socialdemokratiet i Øjeblikket, der er nok andet at tage Vare paa, der er nok andet at slaas om. Det er ikke de Spørgsmaal, der for Tiden er oppe. Der kan jeg give en Taler Ret — jeg tror, det var det ærede Medlem Hr. Blang, eller maaske det var det ærede Medlem Hr. Willesen —, der sagde, at Tidspunktet netop i en forholdsvis rolig Tid kirkepolitisk set som i Øjeblikket var gunstigt for et saadant Arbejde som det, der her er Tale om.